HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

אם איתא לדחזקיה בו'. בחנם נקט אם איתא דהא אפי' רבי יוחנן מודה היכא דאמר ליקדשו ארבעים מתוך שמונים כדאמרינן לעיל ושמא דדוקא היכא [ה] דלא מיכוין כדאמר (לו) ליתי מולין לעזרה דהוי ליכא ביניהו ארבעים דודאי הוו מולין [יב] וליקדשו להו ארבעים מתוך שמונים [יג] ואידך הוו ליה כמפרש לאחריות דהכי אמר ליקדשו ארבעים לעיל דלאחריות קא מיכוין ולכך ליכא למפרך דמעיל מולין לעזרה כיון דלאחריות קא מיכוין מולין לעזרה מינהו ואפילו דמי אע"פ שהן מולין כדתניא בהגלו הזקן (פסחים דף סו:) מביאה כשהיא מולין לעזרה ומקדישה וסומך עליה ושוחטה אבל בהגר לעיל דליכא אלא חדא בהמה ודלמא תמורה היא ולא חזיא לנסך מעיקרא מולין לעזרה קא מעיל ועל חנם פי' כן [ג] בקונטו' [ד] ואע"ג דלעיל בפרק התכלת (דף מח.) גבי שתו שני כבשים על ארבעים אלות משבינן להו מולין בעזרה היינו משום דפריק להו בפיס דבחוץ לא מקי פריק להו אלא ליפסלו ביולא: **דלמא אם שיירו אינו משוייר.** לעיל פיסחי יד'] [ה] דקשיא מתמורה פרק כילד מעריסין (דף כה.) דמשמע דהן הוא מסקנא דשמעתא דקסבר רבי יוחנן [ו] אם שיירו אינו משוייר: **התורה אמרה טוב אשר לא תדור.** ואפילו רבי יהודה לא קאמר אלא דאמר הרי זו אבל אמר הרי עלי לא כדאיתא בריש מולין (דף ב.). והא דאמרינן בפרק שני מזירין (מזיר נט:) גבי מת אחד מהם יביא אחר מן הסוק ודור כנגדו מיקוני גבלא שאני והאיש מדיר בנו בנזיר (שם דף מח:) היינו נמי כדי לאנכו במצות:

תודה

אם איתא לדחזקיה בו'. בחנם נקט אם איתא דהא אפי' רבי יוחנן מודה היכא דאמר ליקדשו ארבעים מתוך שמונים כדאמרינן לעיל ושמא דדוקא היכא [ה] דלא מיכוין כדאמר (לו) ליתי מולין לעזרה דהוי ליכא ביניהו ארבעים דודאי הוו מולין [יב] וליקדשו להו ארבעים מתוך שמונים [יג] ואידך הוו ליה כמפרש לאחריות דהכי אמר ליקדשו ארבעים לעיל דלאחריות קא מיכוין ולכך ליכא למפרך דמעיל מולין לעזרה כיון דלאחריות קא מיכוין מולין לעזרה מינהו ואפילו דמי אע"פ שהן מולין כדתניא בהגלו הזקן (פסחים דף סו:) מביאה כשהיא מולין לעזרה ומקדישה וסומך עליה ושוחטה אבל בהגר לעיל דליכא אלא חדא בהמה ודלמא תמורה היא ולא חזיא לנסך מעיקרא מולין לעזרה קא מעיל ועל חנם פי' כן [ג] בקונטו' [ד] ואע"ג דלעיל בפרק התכלת (דף מח.) גבי שתו שני כבשים על ארבעים אלות משבינן להו מולין בעזרה היינו משום דפריק להו בפיס דבחוץ לא מקי פריק להו אלא ליפסלו ביולא: **דלמא אם שיירו אינו משוייר.** לעיל פיסחי יד'] [ה] דקשיא מתמורה פרק כילד מעריסין (דף כה.) דמשמע דהן הוא מסקנא דשמעתא דקסבר רבי יוחנן [ו] אם שיירו אינו משוייר: **התורה אמרה טוב אשר לא תדור.** ואפילו רבי יהודה לא קאמר אלא דאמר הרי זו אבל אמר הרי עלי לא כדאיתא בריש מולין (דף ב.). והא דאמרינן בפרק שני מזירין (מזיר נט:) גבי מת אחד מהם יביא אחר מן הסוק ודור כנגדו מיקוני גבלא שאני והאיש מדיר בנו בנזיר (שם דף מח:) היינו נמי כדי לאנכו במצות:

וכי מפרישין תחלה למותרות יתיב רבי יצחק בר שמואל בר מרתא קמיה דר"נ ויתיב וקאמר ולייתי בהמה ולחם ולימא אי הך דקיימא תמורה היא הא תודה והא לחמה ואי הך דקיימא תודה היא הא לחמה והא תהוי תמורה א"ל [ה] עני מרי ארבעין בכתפיה וכשר רב [ו] עילא חלש על לגביה אביי ורבנן ויתבי וקא אמרי אם איתא לדר' יוחנן דאמר [ז] חוץ לחומת העזרה קדוש לייתי לחם ולותבה חוץ לחומת העזרה ולימא אי הך דקיימא תודה היא הא לחמה ואי לא ליפוק לחולין משום דאיכא ארבע להניף היכי ליעביד [ח] לנפינהו אבראי [1] לפני ה' כתיב גוואי קא [ט] מעייל חולין לעזרה הלכך לא אפשר מתקיף לה רב שישא בריה דרב אידי אם איתא לדחזקיה דאמר [ז] קדשו ארבעים מתוך שמונים לייתי בהמה ולייתי שמונים בהדה ולימא אי הך דקיימא תודה היא הא נמי תיהוי תודה והא שמונים דתרוייהו אי הך דקיימא תמורה היא הא תודה והא לחמה וליקדשו להו ארבעים מתוך שמונים משום דקא ממעט באכילה [י] דארבעים אמר ליה רב אשי לרב כהנא אם איתא [יא] לדרבי יוחנן דאמר הפריש חטאת מעוברת וילדה רצה בה מתכפר רצה בוולדה מתכפר לייתי בהמה מעוברת וימתין לה עד שתלד ולייתי שמונים בהדה ולימא אי הך דקיימא תמורה היא [ג] [יב] היא וולדה תודה [יג] היא והא שמונים דתרוייהו ואי הך דקיימא תודה היא הא נמי תודה היא והא שמונים דתרוייהו הוא והאי לייהוי מותר דתודה אמר ליה מאן לימא לן [יד] דאמר רבי יוחנן אם שיירו משוייר דלמא אם שיירו אינו משוייר והיינו [טו] טעמא דרבי יוחנן [ו] דאמר אדם מתכפר בשבח הקדש רבינא איקלע לדמהוריא אמר ליה רב דימי בריה דרב הונא מדמהוריא לרבינא ולייתי בהמה ולימא הרי עלי ולייתי בהמה אחריתי ולייתי שמונים בהדה ולימא אי הך דקיימא תמורה היא הני תרתי תודות והא שמונים דתרוייהו ואי הך דקיימא תודה היא והא דאמרי עלי נמי ליהוי תודה והא שמונים דתרוייהו ואידך תהוי לאחריות אמר ליה [טז] התורה אמרה [2] טוב אשר לא תדור משתדור ולא תשלם ואת אמרת ליקום ולינדור בתחילה: **מתני'** האומר [א] הרי עלי תודה יביא היא ולחמה מן החולין

וכי מפרישין תחלה למותרות. שוס קרבן על מנת שיהא מותר זבח: **ארבעין בכתפיה וכשר.** הוא מייב לנקות ארבעים על שהמיר כלתנן (תמורה דף ב.). שאם המיר מומר וקופג את הארבעים ואת אמרת יפרים לכתפילה לשם תמורה דבר שהוא אסור ומתמיהים מלקות: **אם איתא דדרבי יוחנן דאמר.** לעיל [ה] חוץ לחומת העזרה מקדשין לעזרה ומשמע דלא מיכוין כדאמר (לו) ליתי מולין לעזרה דהוי ליכא ביניהו ארבעים דודאי הוו מולין [יב] וליקדשו להו ארבעים מתוך שמונים [יג] ואידך הוו ליה כמפרש לאחריות דהכי אמר ליקדשו ארבעים לעיל דלאחריות קא מיכוין ולכך ליכא למפרך דמעיל מולין לעזרה כיון דלאחריות קא מיכוין מולין לעזרה מינהו ואפילו דמי אע"פ שהן מולין כדתניא בהגלו הזקן (פסחים דף סו:) מביאה כשהיא מולין לעזרה ומקדישה וסומך עליה ושוחטה אבל בהגר לעיל דליכא אלא חדא בהמה ודלמא תמורה היא ולא חזיא לנסך מעיקרא מולין לעזרה קא מעיל ועל חנם פי' כן [ג] בקונטו' [ד] ואע"ג דלעיל בפרק התכלת (דף מח.) גבי שתו שני כבשים על ארבעים אלות משבינן להו מולין בעזרה היינו משום דפריק להו בפיס דבחוץ לא מקי פריק להו אלא ליפסלו ביולא: **דלמא אם שיירו אינו משוייר.** לעיל פיסחי יד'] [ה] דקשיא מתמורה פרק כילד מעריסין (דף כה.) דמשמע דהן הוא מסקנא דשמעתא דקסבר רבי יוחנן [ו] אם שיירו אינו משוייר: **התורה אמרה טוב אשר לא תדור.** ואפילו רבי יהודה לא קאמר אלא דאמר הרי זו אבל אמר הרי עלי לא כדאיתא בריש מולין (דף ב.). והא דאמרינן בפרק שני מזירין (מזיר נט:) גבי מת אחד מהם יביא אחר מן הסוק ודור כנגדו מיקוני גבלא שאני והאיש מדיר בנו בנזיר (שם דף מח:) היינו נמי כדי לאנכו במצות:

וכי מפרישין תחילה למותרות. לשוס [קרבן] הא לא מצינו מותרות [אלא] ולד או שכחר ומתותר (או) כגון שאבד לשמונה והפרים אחרת ואח"כ נמצאת הראשונה: **עני מרי.** ענני מורי: **ארבעים בכתפיה.** ארבעים יום (בדבר) [בדיבורו] כתיב ר') לא יעיר אותו ואת אמרת כשר לעשות לכתפילה ולומר הא תמורה: **אם איתא לדר' יוחנן דאמר.** לעיל בהאי פירקא [עמ:] השוחטו חוץ לפנים ולחמה חוץ לחומת העזרה קדש אלאם: **ואי לא ליפוק לחולין.** והכא לא מצי למפרך וכי מכשיר מולין לעזרה כדפריק לעיל [פ:]: ומשני **משום דאיכא ארבע להניף.** אותן ד' הנאכלות לכהן טעונין הנופה עם חזה ושוק כדאמר בפרק כל המנחות באות מלה [ב] כל מקום שיש לחם הלחם מלמעלה ועוד תניא בת"כ גבי הנופה בפרשת לו את הנרן (פרק יז) חזה זה חזה התנופה זה הנופה הכל שוק זה השוק התרומה זו תרומת תודה ותרומת תודה היינו ד' אלות ובתנופה כתיב לפני ה': **וליקדשו לה מ' מתוך שמונים.** ואיכא מ' הוי ליה מפרים לאחריות דהכי אמר חזקיה לעיל [עמ:] לאחריות קא מכוין והמפרים שני קרבנות לאחריות שניהם קדושים וה"ג כולהו שמונים קדשי עם המותרות ומ' בגאמר לייכא למיפרך מעיל מולין לעזרה דכיון דלאחריות קא מעיל להו לוקך קרבן מינהו ופשיר דמי ואע"ג דהן מולין בהגלו הזקן [ב] מציאה כשהיא מולין לעזרה ומקדשה וסומך עליה ושוחטו אבל בהגר לעיל דליכא אלא חדא בהמה ודלמא תמורה היא ולא חזיא לנסך מעיקרא מולין לעזרה קא מעיל על חנם: **משום דקא ממעט באכילה.** דעכשיו הוא תודה שמנה אלות ושמא לאו תודה היא ואותן ארבע תרם שלא כדין ומעמט באכילה מתרבע הראויות לא משתכחי כהנים לאכלינהו ואתו לידי עוכר על ידי אלו שהן מולין ואינן ראויות לכאן ומייתי קדשים לבית הפסול. ממעט באכילה ממעטו את אלו[הן] ומן אכילתן. ליגמא אחריינא גרסינן משום דממעטו באכילה דאתרבע: **ממפריש כו'.** במס' תמורה בפ' כילד מעריסין [כה.]: **והאי.** הולד: **לרוי מוסר דתודה.** וליכא למימר [וכי] מפרש תחלה למותרות דהא משעת הפרשה חד גופה הוא: **מאן לימא לן.** דטעמא דר' יוחנן דאמר רצה בולדה מתכפר משום דס"ל: **אם שיירו.** לולד לשם קדשים: **משוייר.** דיכול להפרים לו ולאמו לשם שני קרבנות דתמצא למימר נמי הכא שיפרש האם וולד לשם ב' תודות. דלמא לעולם אם שיירו אינו משוייר אלא כשהפרש לאם הוי ולד בע"כ קדוש עם הפרש לקרבן מוסר וכשיקריב האם הוי (תמיהו) [הולד] מוסר ואין טעון לשם: **והאי.** דאמר ר' יוחנן רצה בולדה מתכפר דקסבר בשבח הקדש ועלולה אם קרב אחד מהם הוי הלידן מוסר: **לדמהריא.** שם מקום: **וייתי בהמה.** אחרת ולימא עלי תודה ויפרש אותו בהמה לתודתו: **ולייתי.** עוד בהמה אחרת לאחריות גדרו דהא עלי קאמר ומייב בלאחריותו ואלה על האחת קדושת אחריות דהשתא הוי להו ג' בהמות: **עוד אשר לא תדור.** דלקון לומר עלי דשמא תאבד ולא יפרש אחרת. תדור היינו עלי דתמרי' בר"ר (ג.) נדר האומר הרי עלי עולה נדבה האומר הרי זו עולה: **מתני' יביא היא ולחמה מן החולין.** ולא מן המעשר דכיון דאמר הרי עלי הוי ליה דבר שבחובה וכל דבר שבחובה גמרינן לקמן [פב.] דאינו בא אלא מן החולין:

וכי מפרישין תחילה למותרות. לשוס [קרבן] הא לא מצינו מותרות [אלא] ולד או שכחר ומתותר (או) כגון שאבד לשמונה והפרים אחרת ואח"כ נמצאת הראשונה: **עני מרי.** ענני מורי: **ארבעים בכתפיה.** ארבעים יום (בדבר) [בדיבורו] כתיב ר') לא יעיר אותו ואת אמרת כשר לעשות לכתפילה ולומר הא תמורה: **אם איתא לדר' יוחנן דאמר.** לעיל בהאי פירקא [עמ:] השוחטו חוץ לפנים ולחמה חוץ לחומת העזרה קדש אלאם: **ואי לא ליפוק לחולין.** והכא לא מצי למפרך וכי מכשיר מולין לעזרה כדפריק לעיל [פ:]: ומשני **משום דאיכא ארבע להניף.** אותן ד' הנאכלות לכהן טעונין הנופה עם חזה ושוק כדאמר בפרק כל המנחות באות מלה [ב] כל מקום שיש לחם הלחם מלמעלה ועוד תניא בת"כ גבי הנופה בפרשת לו את הנרן (פרק יז) חזה זה חזה התנופה זה הנופה הכל שוק זה השוק התרומה זו תרומת תודה ותרומת תודה היינו ד' אלות ובתנופה כתיב לפני ה': **וליקדשו לה מ' מתוך שמונים.** ואיכא מ' הוי ליה מפרים לאחריות דהכי אמר חזקיה לעיל [עמ:] לאחריות קא מכוין והמפרים שני קרבנות לאחריות שניהם קדושים וה"ג כולהו שמונים קדשי עם המותרות ומ' בגאמר לייכא למיפרך מעיל מולין לעזרה דכיון דלאחריות קא מעיל להו לוקך קרבן מינהו ופשיר דמי ואע"ג דהן מולין בהגלו הזקן [ב] מציאה כשהיא מולין לעזרה ומקדשה וסומך עליה ושוחטו אבל בהגר לעיל דליכא אלא חדא בהמה ודלמא תמורה היא ולא חזיא לנסך מעיקרא מולין לעזרה קא מעיל על חנם: **משום דקא ממעט באכילה.** דעכשיו הוא תודה שמנה אלות ושמא לאו תודה היא ואותן ארבע תרם שלא כדין ומעמט באכילה מתרבע הראויות לא משתכחי כהנים לאכלינהו ואתו לידי עוכר על ידי אלו שהן מולין ואינן ראויות לכאן ומייתי קדשים לבית הפסול. ממעט באכילה ממעטו את אלו[הן] ומן אכילתן. ליגמא אחריינא גרסינן משום דממעטו באכילה דאתרבע: **ממפריש כו'.** במס' תמורה בפ' כילד מעריסין [כה.]: **והאי.** הולד: **לרוי מוסר דתודה.** וליכא למימר [וכי] מפרש תחלה למותרות דהא משעת הפרשה חד גופה הוא: **מאן לימא לן.** דטעמא דר' יוחנן דאמר רצה בולדה מתכפר משום דס"ל: **אם שיירו.** לולד לשם קדשים: **משוייר.** דיכול להפרים לו ולאמו לשם שני קרבנות דתמצא למימר נמי הכא שיפרש האם וולד לשם ב' תודות. דלמא לעולם אם שיירו אינו משוייר אלא כשהפרש לאם הוי ולד בע"כ קדוש עם הפרש לקרבן מוסר וכשיקריב האם הוי (תמיהו) [הולד] מוסר ואין טעון לשם: **והאי.** דאמר ר' יוחנן רצה בולדה מתכפר דקסבר בשבח הקדש ועלולה אם קרב אחד מהם הוי הלידן מוסר: **לדמהריא.** שם מקום: **וייתי בהמה.** אחרת ולימא עלי תודה ויפרש אותו בהמה לתודתו: **ולייתי.** עוד בהמה אחרת לאחריות גדרו דהא עלי קאמר ומייב בלאחריותו ואלה על האחת קדושת אחריות דהשתא הוי להו ג' בהמות: **עוד אשר לא תדור.** דלקון לומר עלי דשמא תאבד ולא יפרש אחרת. תדור היינו עלי דתמרי' בר"ר (ג.) נדר האומר הרי עלי עולה נדבה האומר הרי זו עולה: **מתני' יביא היא ולחמה מן החולין.** ולא מן המעשר דכיון דאמר הרי עלי הוי ליה דבר שבחובה וכל דבר שבחובה גמרינן לקמן [פב.] דאינו בא אלא מן החולין:

אם איתא לדר' יוחנן דאמר. לעיל [ה] חוץ לחומת העזרה קדש אלאם: **ואי לא ליפוק לחולין.** והכא לא מצי למפרך וכי מכשיר מולין לעזרה כדפריק לעיל [פ:]: ומשני **משום דאיכא ארבע להניף.** אותן ד' הנאכלות לכהן טעונין הנופה עם חזה ושוק כדאמר בפרק כל המנחות באות מלה [ב] כל מקום שיש לחם הלחם מלמעלה ועוד תניא בת"כ גבי הנופה בפרשת לו את הנרן (פרק יז) חזה זה חזה התנופה זה הנופה הכל שוק זה השוק התרומה זו תרומת תודה ותרומת תודה היינו ד' אלות ובתנופה כתיב לפני ה': **וליקדשו לה מ' מתוך שמונים.** ואיכא מ' הוי ליה מפרים לאחריות דהכי אמר חזקיה לעיל [עמ:] לאחריות קא מכוין והמפרים שני קרבנות לאחריות שניהם קדושים וה"ג כולהו שמונים קדשי עם המותרות ומ' בגאמר לייכא למיפרך מעיל מולין לעזרה דכיון דלאחריות קא מעיל להו לוקך קרבן מינהו ופשיר דמי ואע"ג דהן מולין בהגלו הזקן [ב] מציאה כשהיא מולין לעזרה ומקדשה וסומך עליה ושוחטו אבל בהגר לעיל דליכא אלא חדא בהמה ודלמא תמורה היא ולא חזיא לנסך מעיקרא מולין לעזרה קא מעיל על חנם: **משום דקא ממעט באכילה.** דעכשיו הוא תודה שמנה אלות ושמא לאו תודה היא ואותן ארבע תרם שלא כדין ומעמט באכילה מתרבע הראויות לא משתכחי כהנים לאכלינהו ואתו לידי עוכר על ידי אלו שהן מולין ואינן ראויות לכאן ומייתי קדשים לבית הפסול. ממעט באכילה ממעטו את אלו[הן] ומן אכילתן. ליגמא אחריינא גרסינן משום דממעטו באכילה דאתרבע: **ממפריש כו'.** במס' תמורה בפ' כילד מעריסין [כה.]: **והאי.** הולד: **לרוי מוסר דתודה.** וליכא למימר [וכי] מפרש תחלה למותרות דהא משעת הפרשה חד גופה הוא: **מאן לימא לן.** דטעמא דר' יוחנן דאמר רצה בולדה מתכפר משום דס"ל: **אם שיירו.** לולד לשם קדשים: **משוייר.** דיכול להפרים לו ולאמו לשם שני קרבנות דתמצא למימר נמי הכא שיפרש האם וולד לשם ב' תודות. דלמא לעולם אם שיירו אינו משוייר אלא כשהפרש לאם הוי ולד בע"כ קדוש עם הפרש לקרבן מוסר וכשיקריב האם הוי (תמיהו) [הולד] מוסר ואין טעון לשם: **והאי.** דאמר ר' יוחנן רצה בולדה מתכפר דקסבר בשבח הקדש ועלולה אם קרב אחד מהם הוי הלידן מוסר: **לדמהריא.** שם מקום: **וייתי בהמה.** אחרת ולימא עלי תודה ויפרש אותו בהמה לתודתו: **ולייתי.** עוד בהמה אחרת לאחריות גדרו דהא עלי קאמר ומייב בלאחריותו ואלה על האחת קדושת אחריות דהשתא הוי להו ג' בהמות: **עוד אשר לא תדור.** דלקון לומר עלי דשמא תאבד ולא יפרש אחרת. תדור היינו עלי דתמרי' בר"ר (ג.) נדר האומר הרי עלי עולה נדבה האומר הרי זו עולה: **מתני' יביא היא ולחמה מן החולין.** ולא מן המעשר דכיון דאמר הרי עלי הוי ליה דבר שבחובה וכל דבר שבחובה גמרינן לקמן [פב.] דאינו בא אלא מן החולין:

רש"י כת"י

וכי מפרישין תחילה למותרות. לשוס [קרבן] הא לא מצינו מותרות [אלא] ולד או שכחר ומתותר (או) כגון שאבד לשמונה והפרים אחרת ואח"כ נמצאת הראשונה: **עני מרי.** ענני מורי: **ארבעים בכתפיה.** ארבעים יום (בדבר) [בדיבורו] כתיב ר') לא יעיר אותו ואת אמרת כשר לעשות לכתפילה ולומר הא תמורה: **אם איתא לדר' יוחנן דאמר.** לעיל בהאי פירקא [עמ:] השוחטו חוץ לפנים ולחמה חוץ לחומת העזרה קדש אלאם: **ואי לא ליפוק לחולין.** והכא לא מצי למפרך וכי מכשיר מולין לעזרה כדפריק לעיל [פ:]: ומשני **משום דאיכא ארבע להניף.** אותן ד' הנאכלות לכהן טעונין הנופה עם חזה ושוק כדאמר בפרק כל המנחות באות מלה [ב] כל מקום שיש לחם הלחם מלמעלה ועוד תניא בת"כ גבי הנופה בפרשת לו את הנרן (פרק יז) חזה זה חזה התנופה זה הנופה הכל שוק זה השוק התרומה זו תרומת תודה ותרומת תודה היינו ד' אלות ובתנופה כתיב לפני ה': **וליקדשו לה מ' מתוך שמונים.** ואיכא מ' הוי ליה מפרים לאחריות דהכי אמר חזקיה לעיל [עמ:] לאחריות קא מכוין והמפרים שני קרבנות לאחריות שניהם קדושים וה"ג כולהו שמונים קדשי עם המותרות ומ' בגאמר לייכא למיפרך מעיל מולין לעזרה דכיון דלאחריות קא מעיל להו לוקך קרבן מינהו ופשיר דמי ואע"ג דהן מולין בהגלו הזקן [ב] מציאה כשהיא מולין לעזרה ומקדשה וסומך עליה ושוחטו אבל בהגר לעיל דליכא אלא חדא בהמה ודלמא תמורה היא ולא חזיא לנסך מעיקרא מולין לעזרה קא מעיל על חנם: **משום דקא ממעט באכילה.** דעכשיו הוא תודה שמנה אלות ושמא לאו תודה היא ואותן ארבע תרם שלא כדין ומעמט באכילה מתרבע הראויות לא משתכחי כהנים לאכלינהו ואתו לידי עוכר על ידי אלו שהן מולין ואינן ראויות לכאן ומייתי קדשים לבית הפסול. ממעט באכילה ממעטו את אלו[הן] ומן אכילתן. ליגמא אחריינא גרסינן משום דממעטו באכילה דאתרבע: **ממפריש כו'.** במס' תמורה בפ' כילד מעריסין [כה.]: **והאי.** הולד: **לרוי מוסר דתודה.** וליכא למימר [וכי] מפרש תחלה למותרות דהא משעת הפרשה חד גופה הוא: **מאן לימא לן.** דטעמא דר' יוחנן דאמר רצה בולדה מתכפר משום דס"ל: **אם שיירו.** לולד לשם קדשים: **משוייר.** דיכול להפרים לו ולאמו לשם שני קרבנות דתמצא למימר נמי הכא שיפרש האם וולד לשם ב' תודות. דלמא לעולם אם שיירו אינו משוייר אלא כשהפרש לאם הוי ולד בע"כ קדוש עם הפרש לקרבן מוסר וכשיקריב האם הוי (תמיהו) [הולד] מוסר ואין טעון לשם: **והאי.** דאמר ר' יוחנן רצה בולדה מתכפר דקסבר בשבח הקדש ועלולה אם קרב אחד מהם הוי הלידן מוסר: **לדמהריא.** שם מקום: **וייתי בהמה.** אחרת ולימא עלי תודה ויפרש אותו בהמה לתודתו: **ולייתי.** עוד בהמה אחרת לאחריות גדרו דהא עלי קאמר ומייב בלאחריותו ואלה על האחת קדושת אחריות דהשתא הוי להו ג' בהמות: **עוד אשר לא תדור.** דלקון לומר עלי דשמא תאבד ולא יפרש אחרת. תדור היינו עלי דתמרי' בר"ר (ג.) נדר האומר הרי עלי עולה נדבה האומר הרי זו עולה: **מתני' יביא היא ולחמה מן החולין.** ולא מן המעשר דכיון דאמר הרי עלי הוי ליה דבר שבחובה וכל דבר שבחובה גמרינן לקמן [פב.] דאינו בא אלא מן החולין:

תורה אור השלם

1. יָדֵיו תָּבִיאֻנָּה אֵת אִשֵּׁי יְיָ אֵת הַחֵלֶב עַל הֶחָזֶה יְבִיאֻנוּ אֵת הַחֲזֶה לְהָנִיף אֹתוֹ תְנוּפָה לִפְנֵי יְיָ:

ויקרא ז ל

2. טוֹב אֲשֶׁר לֹא תִדֹּר מִשֶּׁתִּדּוֹר וְלֹא תְשַׁלֵּם:

קהלת ה ד

הגהות הב"ח

(ה) גמ' הא היא וולדה תודה: (ב) רש"י ד"ה מעין אחר וכו' יפ בפוק ביד כהן נאוכלן ביום אחד ובעלים יטולין כל"ל ותיבות אבל הכא לאיכא לאכנים נמתקן:

מוסף רש"י

עני מרי. ענני אמוני ארבעין בכתפיה. חייב מלקות הוא וכשר. בתמיה (סנהדרין כה:) **רצה בוולדה מתכפר.** דכי אמרינן וולד מעלת למיתה אחיל הייגו היכא דמפרש מעלתו ומעבירה וילדה, דהלכה למשה מסיני ממש מעלת מעות ובהכי גמירי לה דמתה, אבל אי אפרסה מעוברת אשיב עובר בבהמה אחרת ואיעלא עליה קדושה בתנאי נפשיה, והוא ליה לאחריות דמתכפר בחיו שילה הסניים תרגמ (תמורה י. וכנו"ר שם כה.). **אם שיירו משוייר.** אם שיירו לולד שאמר ולדה חולין והיא מעלת, משוייר והוא חולין, וכיון דאי בעי לה קדים אלמא לאו יכך אמו הוא, כי לא משוייר ליה נמי לאו יכך אמו הוא ומתמת עצמו קדוש ולא ממתמת אמו ולא הוי טולד מעלת (תמורה כה.).

רבינו גרשום

עני מרי. כלומר ישיב לי ר' ארבעים בכתפיה וכשר הוא חייב לקלות ארבעים דתנן לא שאדם רשאי להמיר אלא שאם המיר מומר וסופג את הארבעים ויפרוש לצורך תמורה שיהא בר מלקות: משום דאיכא ארבע חלות. דתרוומת דצריך להניף: לפני ה' כתיב בשלמים ובתודה נמי היינו שלמים. וליתני שמנים בהדה ולותביהנו חוץ לחומת עזרה וליפרוש תמניא חלות מיניהו ולייתיהנו גואי ולימא אי הך דקיימא כו' ולקדשו לה ארבעים מתוך שמנים והנך תמניא חלות דהוו גואי לא הוו ר' מייהו חולין בעזרה ממה נפשך דאי הא דקיימא תמורה הוו תרי תודות והוו תמניא תרומה. ואי הא דקיימא תמורה ולא הוה אלא חדא תודה הני תמניא ליחשבינהו מהני דקדישי ולא הויין חולין בעזרה: לא אפשר בהכי משום דקא ממעט באכילה דארבעי דכהן אינו רוצה לאכול מהן אלא הארבעה דסבור שמא אינה אלא תודה אחת ואינו חייב לאכול אלא הארבע והבעלים חוששין שמא שתי תודות הן וכל שמונה הן תרומה ולא זה וזה אוכל הד' ונמצאו קדשים באין לבית הפסול: משום הכי קאמר מעוברת דכי מפריש לה אכתי לא הויא אלא חדא ולייכא למימר דמפרישי למותרות: רצה בה מתכפר כדאמר אדם מתכפר בשבח הקדש: א"ל מאן לימא לן דסבירא ליה לר' יוחנן דאם שיירו משוייר. כלומר אחר שנתכפר באמה שיתכפר בולדה. ודכוותיה גבי תודה שיהו האם והולד שתיהן תודות. דילמא סבירא ליה דאם שיירו שנתכפר באם אינו משוייר שאינו ראוי להקרבה [אלא] הולד מת והיינו טעמיה דרבי יוחנן דאמר רצה בה מתכפר רצה בוולדה מתכפר: בשבח בולד. אבל אחר שהקריב האם פסול הולד: ולימא עלי כדי שיהא חייב באחריות: וליתי בהמה אחריתי לאחריות דראשונה: טוב אשר לא תדור. להתחייב באחריות:

שיטה מקובצת

ה) רב עולא בר אבא הוא: ב) לנפינהו. חולין דף קל"א ע"א: ג) תמורה היא וולדה. וא"ת ולימא אי הך דקיימא תמורה היא יהא ולדה תודה והיא נמי תודה והכי אמרינן בפ' כיצד מרימין ולדה של זו עולה והיא שלמים דבריו קיימים היא שלמים ולדה עולה הוי זה שלמים ומפרש בגמרא משום דקסבר עובר ירך אמו הוא ואפ"ה כי אקדיש ואקדיש ולד תחילה כשני גופין חשיבי הכי נמי נקרום ונימא ולד ברישא (ריקדים) [ויחול] שם תודה על שניהם וצ"ע: ד) תיבת היא נמחק: ה) לן הא דאמר ר"י דקסבר אם: ו) יוחנן דקסבר אדם: ז) התורה. עי' תוס' דף קו ע"ב: ח) תיבות אבל הכא דאיכא להדמים שמנה נמחק: ט) שריפה אבל הכא דאיכא שמונה: י) לשיירו לקרבו בפני עצמו: יא) שבחא אבל לאחר: יב) חולין הס"ד ואח"כ מה"ד וליקדשו: יג) שמונים. פ"ה דאינך הוו להו: יד) דקשיא. גליון וצריך לומר דשיטות חלוקות הן ולשיטה דהתם נמי ליכא למפרך קושיא דהכא דרבי חייא סבר תנאי היא וסבר כמאן דאמר אם שיירו אינו משוייר:

ה) [לעיל יז. סנהדרין כו: ב"מ מט:], ג) [לעיל עמ:], ג) [לעיל מח. וש"נ], ד) [לעיל עמ:], ה) ל"ל דארבעה. ל"ק, ו) [ינמות עח. תמורה י. כה.], ז) [לעיל פ. תמורה כה: כריתות כז.], ח) [דף עמ:], ט) [דף עמ:], י) ל"ל ובעלים נמי. ל"ק, כ) ל"ל פ'. ל"ק, ל) ל"ל בשלמא בעלים. ל"ק, מ) ל"ל ולא קדשו אלא ד' ומצלאת כו'. ל"ק, נ) ל"ל ולמ"ה פי' ולא מפי הסמוטה. ל"ק, ס) ל"ל בתוחרו, ע) ל"ל וליכא למימר. ל"ק, פ) ל"ל מותר מותר תודה. ל"ק, צ) ל"ל והיא גופה מתחלה לשם מותר הפרים ליכא כו' כן היא גי' ל"ק, ק) ל"ל בשבח הקדש דכי ס"ל מקום שיש לחם הלחם למעלה ואמר היכא אמר רב ספא במילואים אמאי לא אמר נמי בתודה ליכא לתרוצי עיקר מילתא נקט כדתרלינן נמי לעיל ע) **לפני ה' כתיב.** בשלמים ותודה היא בכלל שלמים: **קמעייל מולין לעזרה.** שמא תמורה היא: **ולייתי שמונים.** אלות ולימיהנו בתוך כרכי יוחנן וליפרים מיניהו שמונה אלות ולותביהנו גוואי: **ולימא אי הך כו' וליקדשו ארבעים מתוך שמונים.** והני שמונה דגוואי לא הוי ארבעה מיניהו מולין בעזרה ממה נפשך אלא הך דקיימא תודה הוא כולא אלא חדא בהמה ולא חזיא לנסך מעיקרא מולין בעזרה דמאי אם איתא לדר' יוחנן דאמר אם שיירו אינו משוייר ולא הוה ליה אלא חדא בהמה ולא מצי לאכלה דאי אם איתא לדר' יוחנן דאמר אם שיירו אינו משוייר